

'The Politics of Installation', Bas van den Hurk en Hans Demeulenaere

KUNST MET EEN PUBLIEKE VERANTWOORDELIJKHEID

Aan de rand van Amsterdam, in een straat vol autogarages en kleine ondernemers, biedt Pakt al meer dan tien jaar alle ruimte voor experiment en onderzoek. In deze projectruimte voor hedendaagse kunst staan Bas van den Hurk en Hans Demeulenaere te delibereren over de inrichting van hun expositie, 'The Politics of Installation'. De titel is van Boris Groys, geleend van een essay uit 2009. De installatie is het domein van de kunstenaar, het publiek is er welkom. En, vindt Groys, met de installatie neemt de kunstenaar publieke verantwoordelijkheid, en dat is de kern van democratie.

Machteld LEIJ

Net dat willen de beide kunstenaars met hun tentoonstelling bewerkstelligen, legt Van den Hurk uit. De kunst hoort midden in het maatschappelijk debat. En het publiek is er welkom, de regels van de expositieruimte liggen wat hen betreft nog lang niet vast, dat is aan de aanwezigen om te bepalen, ter plekke, naar aanleiding van hun kunstwerken. De twee kunstenaars stellen samen tentoon, maar elk met eigen werk. Ze hebben nog twee kunstenaars uitgenodigd; Koenraad Dedobbeleer en Lorelinda Verhees. In een video-werk tast Verhees letterlijk het kunstdiscours af: al bladerend in kunsttijdschriften vanaf de jaren 60 cirkelt de camera langs de woorden, de namen, de ideeën in de kunst. Zes uur lang duurt het, voor ze bij het heden aankomt.

Nee, het is geen toeval, dat de grote sculpturale structuren van gasbeton van Demeulenaere, keurig gestapeld op groen balkjes mdf doen denken aan de architectuur van het modernisme. Her en der in de ruimte reiken ze richting plafond. Geen wonder, ze zijn afgeleid van het speelse paviljoentje van Aldo van Eyk, architectuur en sculptuur ineen, die de architect maakte voor Sonsbeek buiten de perken en heruitgevoerd werd in het beeldenpark van het Kröller Müllermuseum in Otterlo. De tijd van het modernisme is voor Van der Hurk en Demeulenaere de tijd van ideologieën, van utopieën, van in elk geval een standpunt en de wens de wereld te verbeteren, met een rol voor de kunst middenin de maatschappij.

Ze combineerden hun eigen werk, er hangen schilderijen van Van den Hurk, op stof, met een abstracte tactiliteit uit lagen verf en bijna organisch ontstane sporen. Flessen met duistere vloeistof staan opgesteld, het zijn de restanten van zijn schilderproces. De kunstenaars overlappen in hun denken, met ruimte voor eigenheid. Geen gladgestreken homogeen geheel, maar een parcours met nieuwsgierig makende kunstwerken.

JULIAAN LAMPENS

Democratie mag dan welkom zijn in de ruimte van Pakt, overduidelijk heeft de leer van het modernisme de hoofdrol gekregen. Bas van den Hurk goot uit beton een gekromde muur. Geleend van een element dat modernistenarchitect Juliaan

Tentoonstellingszicht met van links naar rechts Bas van den Hurk, 'Miss Beaumont #5', courtesy Rod Barton; Hans Demeulenaere, 'A Small Section of a Larger Structure Considered as a Unit' (betonstrucuur), courtesy Annie Gentils Gallery; Koenraad Dedobbeleer, 'Simply a Logical Consequence', courtesy Galerie Micheline Swajzer; Bas van den Hurk, 'Beatrix Kiddo Large #1', courtesy Rod Barton, foto Hans Demeulenaere

Lampens toepaste in zijn gebouwen zonder muren, doceert hij. Die halfronde ruimte diende om de gebruikers van zijn gebouwen zonder muren toch een moment van rust te gunnen. Van den Hurk lijkt er mee te willen zeggen dat sommige architecten, in weerwil van hun autoritaire imago, wel degelijk de mens voor ogen hadden.

De structuur van Van den Hurk resonanceert met de muren van Demeulenaere. Maar de aard is anders: het gegoten beton heeft een leven, je ziet de sporen van de bekisting, de aderen waar verschillende lagen beton elkaar raken. En er steekt een Witte Raaf uit, bedoeld om een kier te dichtten, maar als gelukkig toeval achtergelaten in het bouwwerk. Demeulenaere stapelt zijn blokken beduidend systematischer. Zijn sculpturen zijn net zo goed odes aan het modernisme, hij baseert ze op gebruiksvoorwerpen uit die tijd. Een kastje dat ooit door Le Corbusier werd ontworpen, wordt onder de handen van Demeulenaere sculptuur en gebruiksvoorwerp ineen. Een glossy tafelboek over

Bauhaus abstraheerde Demeulenaere tot grijs vlakken. Het is een afgeleide vorm, een boodschap uit de dagen dat de wereld nog vanzelfsprekend maakbaar en verbeterbaar leek.

Dat maakt 'Politics of Installation' nostalgisch, verlangend naar de glorie-dagen van het modernisme. Was het daarbij gebleven, dan zou deze tentoonstelling – een vervolg op een eerdere incarnatie in Loods 12 in Wetteren, en met een publicatie in het verschiet – te mager zijn. Maar het is een discussiestuk, als ruimtelijke ervaring van ruimte, met objecten die het verleden proeven op mogelijkheden voor het heden. Idee en ervaring tentakelen zich het hoofd van de bezoeker in. Nu maar hopen dat het landt. Want die bezoeker, model staand voor de maatschappij, is het weerbarstige element dat de kunstenaars zo graag willen bereiken.

Politics of Installation, Bas van den Hurk en Hans Demeulenaere tot 12 juli in PAKT, Zeeburgerpad 53, Amsterdam, NL. Open do-zo van 14-18 u. www.pakt.nl